

Nils Erik Klaussen
Bøveien 702
8470 Bø i Vesterålen

Saksb.: Espen Olaf Henriksen
e-post: fmnoehe@fylkesmannen.no
Tlf: 75531603
Vår ref: 2018/1588
Deres ref:
Vår dato: 3.4.2018
Deres dato: 26.02.2018
Arkivkode: 433.2

Tillatelse til utsetting av lutzgran - 28/7 og 28/16 - Bø

Vi viser til din søknad av 26.2.2018 om utsetting av utenlandsk treslag (lutzgran) til skogproduksjon.

Vedtak

Nils Erik Klaussen gis tillatelse til utsetting av 5500 lutzgran til skogproduksjon på gnr. 28 bnr. 7 og 16 i Bø kommune, på områder avmerket på kart vedlagt søknad. Tillatelsen omfatter også eventuell suppleringsplanting innenfor samme areal. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Vilkår til tillatelsen:

- Søker plikter å begrense spredning av lutzgran fra utsettingsområdene. Spredning innen egen eiendom må fjernes av søker. Ved spredning til andre eiendommer må søker om mulig innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Fylkesmannen.
- Ved en eventuell overdragelse av eiendom må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.
- Det skal ikke settes igjen trær (frøtrær) for naturlig foryngelse når bestandet hogges¹.
- Virksomheten/søker skal ha internkontroll. Internkontroll er ordninger som sikrer at søker og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel².
- Plantingen, samt eventuell suppleringsplanting på samme areal, må være fullført innen 31.12.2023

Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen³.

Bakgrunn

¹ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 8

² Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 10

³ Jf. forskrift om utsetting av utenlandske treslag § 11

Du har søkt om å sette ut 5500 lutzgran (*Picea x lutzii*) på dine eiendommer 28/7 og 28/16 i Bø kommune. Plantingen skal oppfylle lovpålagt krav om foryngelse etter hogst av sitkagran.

Grunnlaget for avgjørelsen

Det følger av naturmangfoldlovens § 30 at utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet. Slik tillatelse kan ikke gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål ble fastsatt ved kgl. res. av 25.5.2012. Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften. Myndighet til å behandle søknader og gi tillatelser etter forskriften har blitt delegert til Fylkesmannen.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Begrunnelse

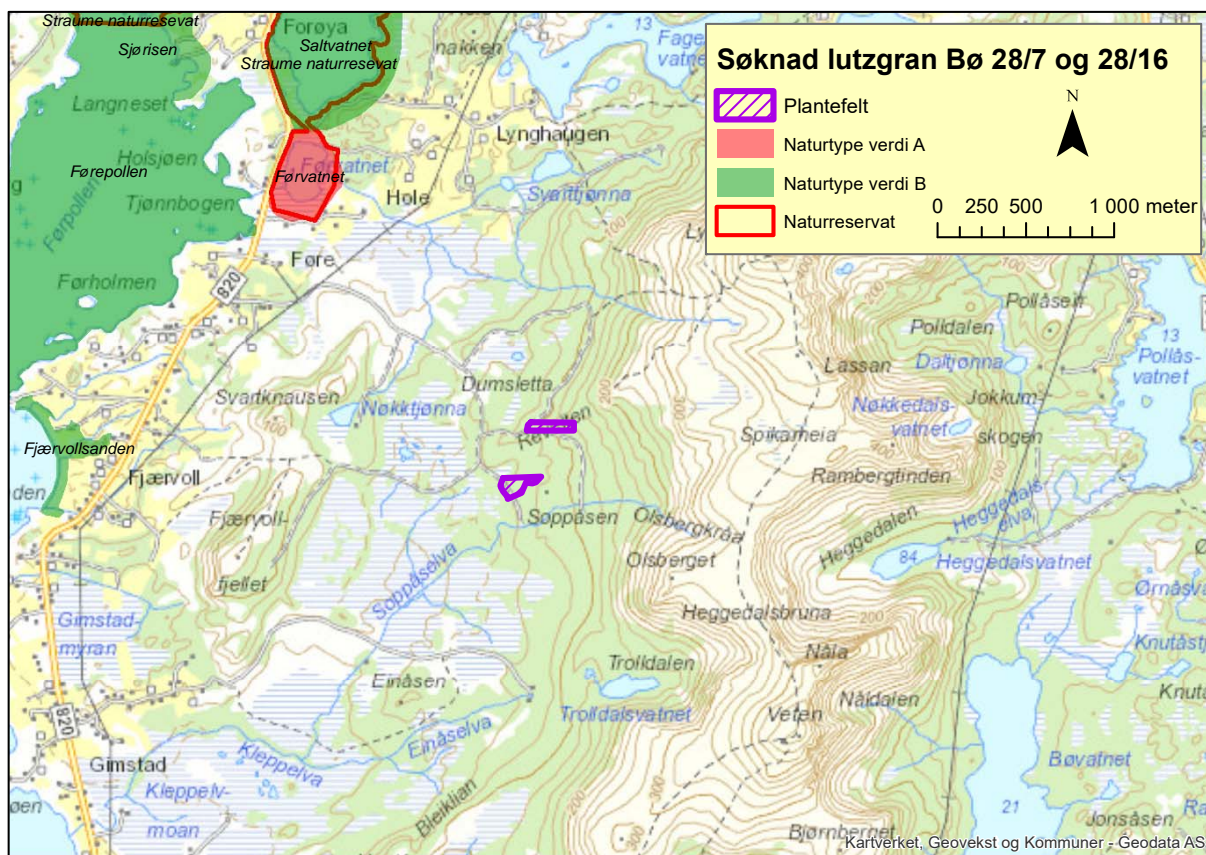
Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Fylkesmannen har derfor vurdert tilgjengelig kunnskap om treslaget og naturverdiene i og rundt utsettingsfeltet. Vi legger vekt på om det kan forventes spredning av treslaget som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt feltet.

Lutzgran er en hybridart mellom sitkagran og kvitgran med opprinnelse i Canada og Alaska. Selv om arten er en hybrid, så har den evnen til å formere seg med frø. Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* (DN-utredning 8-2012) kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. Artsdatabanken har vurdert lutzgran til å være fremmed art i kategorien *lav risiko* (LO) (Fremmede arter i Norge, 2012). Kunnskapen om lutzgranas spredningsevne og økologiske effekt er foreløpig ufullstendig. Med utgangspunkt i føre-var-prinsippet, føringer fra Miljødirektoratet og nyere rapporter har Fylkesmannen i Nordland siden oktober 2015 behandlet lutzgran på lik linje med sitkagran. Sitkagran er av Artsdatabanken vurdert som en art med *svært høy risiko* (SE).

Arealet som søkes beplantet (ca. 25 daa) er to avvirkede plantefelt som ligger ca. 60–120 moh. i området Soppåsen-Einåsen, ved foten/vestsiden av høydedraget Lynghaugtinden-Veten. Det var tidligere plantet sitkagran i feltene. Etter som feltene er nylig avvirkede plantefelt, legger vi til grunn at det ikke er viktige naturverdier i selve plantefeltene.

Berggrunnen under plantefeltet og nærområdet består av båndgneis, som i seg selv ikke gir grunnlag for spesielt rik vegetasjon. Det samme gjelder forvittrings- og morenematerialene som ligger over berggrunnen i det meste av området, mens enkelte områder med marine strandavsetninger (> 1 km fra omsøkte felt) kan gi rikere vegetasjon.

Områdene rundt plantefeltet vil kunne påvirkes av vindspredte frø fra plantefeltet. Tabell 1 oppsummerer tidligere registrerte naturverdier innenfor en avstand av 2 km fra det omsøkte plantefeltet. Flybilder og kart viser i tillegg betydelige arealer med myr innenfor det samme området. Naturtypene «åpen myrflate» og «flommyr, myrkant og myrskogsmark» er rødlistet med status NT, nær truet, i norsk rødliste for naturtyper 2011.

Figur 1: Beliggenhet av omsøkt utsetting av lutzgran.

Landområdene mellom 200 meter og 2 km fra det omsøkte plantefeltet består hovedsakelig av skog, myr og hei. Det er tidligere vist at frøspredt lutzgran kan etablere seg i disse naturtypene⁴.

Straume naturreservat ligger 1700 meter fra det omsøkte plantefeltet. Ut fra avstanden og naturtypene i reservatet (myr og innsjø) er det liten fare for spredning av lutzgran fra plantefeltet til Straume naturreservat.

Søker skriver at det allerede har vært et omløp med sitkagran på arealene. Ifølge søker har dette ikke påvirket naturmangfoldet negativt. Vi har ikke kontrollert at det ikke er spredning, men det ligger ingen registreringer i Artskart av spredning av sitkagran i Bø kommune. Det er imidlertid registrert spredning av lutzgran ved en lokalitet ca. 9 km lengre nordøst (Rise). Der står et stort antall trær på forstyrret mark (veiskjæring), samt et 40 cm høyt individ i beitepreget bjørkeskog. Denne registrerte spredningen er ca. 100 m unna sitt mulige opphav.

Negative virkninger av utenlandske treslag kan i noen tilfeller først komme til syne etter mange år som viltvoksende. Det er derfor viktig å være føre-var og begrense spredning av lutzgran utenfor utsettingsfeltet. Det er tiltakshaver som må dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet⁵. Dette omfatter tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg ut fra feltet.

⁴ NINA-rapport 1231, 2016, *Kartlegging av kortdistansespredning av fremmede bartrær*.

⁵ Naturmangfoldloven § 11

Tabell 1. Registrerte naturverdier mindre enn 2 km fra omsøkt felt (Naturbase og Artskart). Oppføringer i kategori «Naturtype:…» er lokaliteter som er registrert som viktig for biologisk mangfold (basert på håndbok 13 fra Direktoratet for naturforvaltning og senere revisjoner).

Navn	Kategori	Verdi/status	Avstand
Førvatnet	Naturtype: rik kulturlandskapssjø	A – svært viktig	1700 m
Straume	Naturreservat – våtmark		1700 m
Førepollen	Naturtype: fjord med naturlig lavt oksygeninnhold i bunnvatnet	B - viktig	
Svarthalespove	Rødlistede arter	EN – sterkt truet	1900 m
Horndykker	Rødlistede arter	VU – sårbar	1900 m
Fiskemåke, sandsvale, snadderand, stær.	Rødlistede arter	NT – nær truet	1900 m

Samlet vurdering

Vår samlede vurdering er at utplantingen ikke forventes å vesentlige gi uheldige følger for biologisk mangfold. Vi kan ikke utelukke fremtidig spredning av enkeltindivider til hei-, skog- og myrområder rundt plantefeltet. Enkeltplanter kan også etablere seg såpass langt fra feltet at de ikke uten videre blir fjernet. Slik spredning er ikke ønskelig, men vil sannsynligvis ikke gi vesentlige uheldige følger for de kjente naturverdiene i området.

Bruk av lutzgran er generelt ikke ideelt med tanke på stedegent naturmangfold. Alternativet norsk gran vil imidlertid gi betydelig mindre verdiskaping i kystklima, samtidig som det også med norsk gran vil være risiko for spredning. Når risikoen for vesentlige uheldige følger for naturmangfold er lav, blir hensynet til andre samfunnsinteresser⁶ (forventet økonomisk verdiskaping) avgjørende. Vi gir derfor tillatelse til utplanting av lutzgran. Vilkårene er satt ut fra føre-var-prinsippet og for å minske risikoen for negative virkninger.

Saksopplysninger

Det kan klages på vedtaket innen 3 uker etter at brevet er mottatt, jf. forvaltningslovens regler. Klagen sendes til Fylkesmannen i Nordland og avgjøres av Miljødirektoratet hvis Fylkesmannen ikke omgjør eget vedtak.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Sortland kommune Postboks 117 8401 Sortland

⁶ Naturmangfoldloven § 14